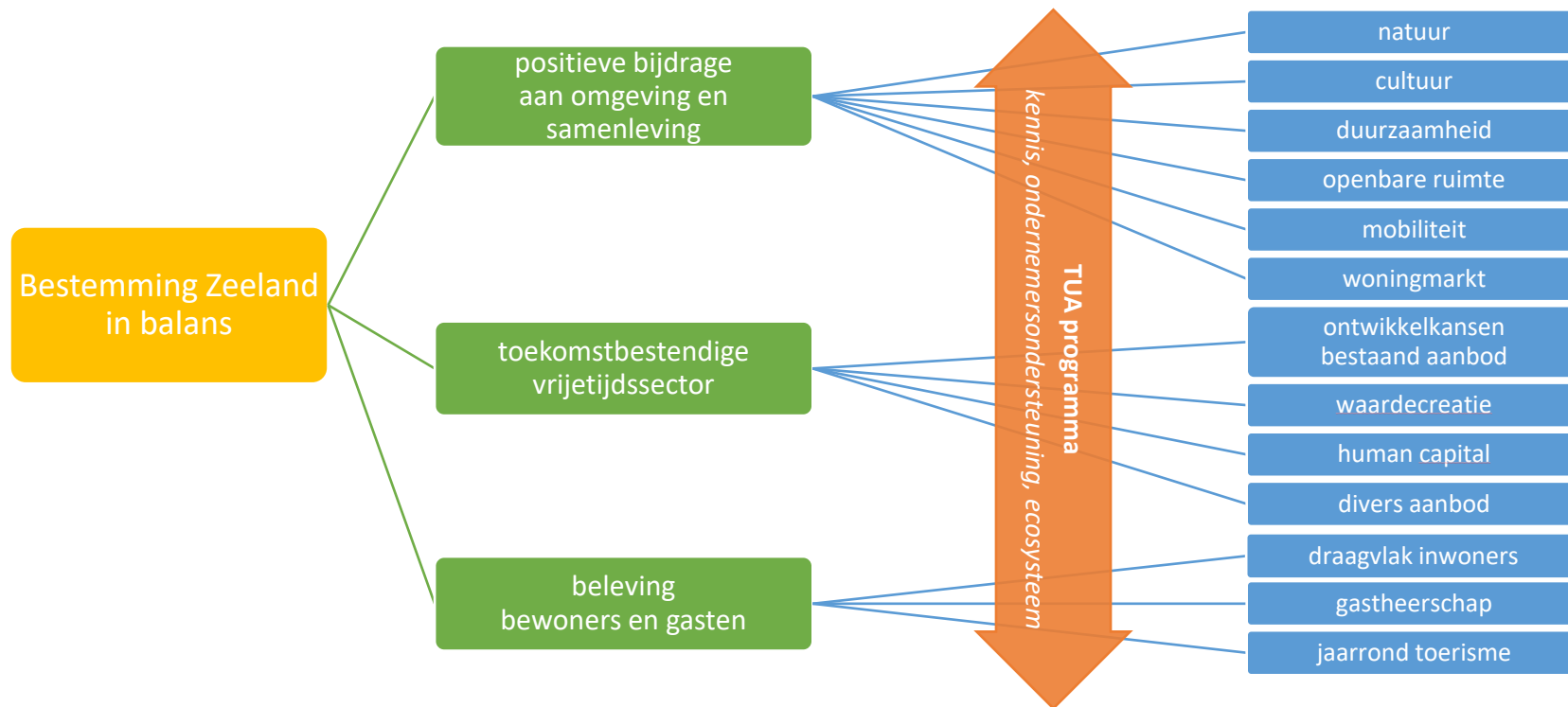

Meerjarenprogramma 2022-2024

Inleiding

In de afgelopen periode is door Provincie, gemeenten, sector, Toeristisch Ondernemend Zeeland, Impuls Zeeland en HZ Kenniscentrum Kusttoerisme gewerkt aan de totstandkoming van het toekomstbeeld Bestemming Zeeland 2030. In de komende periode wordt met alle stakeholders nog gewerkt aan de Actieagenda, waarmee alle partijen invulling geven aan het toekomstbeeld. Hoewel deze Actieagenda nu nog niet beschikbaar is, vormt het toekomstbeeld een belangrijk kader voor het meerjarenprogramma van de Toeristische Uitvoeringsalliantie, op dit moment gevormd door Impuls Zeeland en HZ Kenniscentrum Kusttoerisme. In het meerjarenprogramma wordt nu vooral ingezet op de algemene activiteiten die vanuit kennis en ondernemersondersteuning nodig zijn voor de realisatie van het toekomstbeeld. Eventuele acties voor de specifieke thema's (blauw in onderstaand schema) worden in 2022 benoemd en uitgewerkt tot activiteiten voor de relevante partijen.

Toelichting samenwerking HZ Kenniscentrum Kusttoerisme, Impuls en TOZ (Toeristisch Ondernemend Zeeland)

De toeristische uitvoeringsalliantie (TUA), gevormd door Impuls Zeeland en HZ Kenniscentrum Kusttoerisme, is een samenwerking van partijen die uitvoering geven aan activiteiten en projecten in de vrijetijdssector in Zeeland. HZ Kenniscentrum Kusttoerisme richt zich op kennisontwikkeling en monitoring, Impuls als regionale ontwikkelingsmaatschappij op het stimuleren van innovatie. Beide partijen zijn naast het uitvoeren van de eigen rol ook adviserend betrokken bij de uitvoering van de andere rollen. Op deze manier wordt de complementariteit tussen de partijen versterkt en daarmee het totale ecosysteem. In deze samenwerking ontbreekt momenteel de marketing als onderdeel van TUA. Wanneer invulling wordt gegeven aan deze activiteit, wordt gezorgd voor een goede afstemming van werkzaamheden binnen het kader van het toekomstbeeld Bestemming Zeeland 2030.

Daarnaast is Impuls penvoerder voor Toeristisch Ondernemend Zeeland (TOZ). TOZ is de koepelorganisatie voor het MKB in de vrijetijdssector in Zeeland. Het wordt gevormd door een samenwerking tussen de Zeeuwse takken van Koninklijke Horeca Nederland, Hiswa-Recron, Vekabo en Stichting Dagattracties Zeeland. Dit is een uniek samenwerkingsverband voor Nederland waarmee enerzijds de organisatiekracht van de sector wordt verbeterd en anderzijds één centraal aanspreekpunt namens de sector voor bijvoorbeeld overheden gecreëerd wordt. Een analyse van de verschillende partijen die zich bezig houden met Zeeland brede en sector overstijgende zaken binnen het toerisme (Kenniscentrum Kusttoerisme, Impuls Zeeland, de nog te vormen marketingorganisatie en TOZ), laat zien dat deze zeer complementaire rollen hebben. Zowel vanuit het Kenniscentrum Kusttoerisme, Impuls Zeeland als TOZ is reeds de wens uitgesproken nog meer gebruik te maken van deze complementariteit en onderlinge advisering.

Samen met ondernemerskoepel Toeristisch Ondernemend Zeeland (TOZ) en de provinciale en lokale overheden werkt de TUA aan de totstandkoming van het ecosysteem waarin gewerkt wordt aan de realisatie van het toekomstbeeld Bestemming Zeeland 2030. Rollen, taken en verantwoordelijkheden van alle partijen binnen dit ecosysteem dienen echter nog nader vorm te worden gegeven.

Kennisactiviteiten

Ten geleide voor wat betreft activiteiten HZ Kenniscentrum Kusttoerisme

Binnen Bestemming Zeeland 2030 zijn drie pijlers benoemd, die essentieel zijn voor het bereiken van de algehele ambitie Bestemming Zeeland in balans. Vanuit deze pijlers zijn thematische ambities verwoord. Voor zowel de pijlers als de thematische ambities is veel kennis nodig - over vraag en aanbod in de Zeeuwse vrijetijdssector, over de waarde van de vrijetijdssector, over toeristische druk versus de draagkracht van de regio enzovoorts. Deze kennis is niet gebonden aan één thema, maar voedt alle thema's - geïllustreerd met de oranje pijl op voorgaande pagina. De activiteiten die nodig zijn om deze algemene kennis te creëren en ontsluiten, worden toegelicht onder in het huidige hoofdstuk Kennis algemeen. De activiteiten gericht op kennis voor specifieke thematische ambities worden toegelicht onder het kopje Thematische kennis.

Om de voortgang van Bestemming Zeeland 2030 te kunnen monitoren, is het van belang om beleidsindicatoren vast te stellen. Met de keuze voor de algehele ambitie en de onderliggende pijlers is afgeweken van traditionele doelstellingen binnen toeristisch beleid. Vernieuwende doelstellingen kunnen niet worden gemeten met traditionele beleidsindicatoren. Parallel aan de ontwikkeling van de benodigde kennis, zoals beschreven in dit hoofdstuk, wordt dan ook steeds gewerkt aan de vertaling hiervan in relevante, bruikbare beleidsindicatoren.

Inzicht in de vraagzijde

Aan de vraagzijde van de Zeeuwse vrijetijdssector kunnen een aantal hoofdgroepen worden onderscheiden: verblijfstoeristen, vaste gasten (met eigen verblijfsaccommodatie), dagbezoekers en bewoners (die recreëren in hun woonomgeving). Kennis over deze groepen ontstaat door het combineren van een groot aantal gegevensbronnen; er bestaat niet één onderzoek dat alle gegevens genereert. Zeeland werkt niet als enige aan kennis over de vrijetijdssector - waar mogelijk wordt aangesloten op onderzoeken geïnitieerd door de Landelijke Data Alliantie toerisme en andere landelijke onderzoeken. De uitkomsten worden samengevoegd met regionale data en eigen onderzoeken, om zo een zo volledig mogelijk beeld te krijgen.

Belang voor de pijlers van Bestemming Zeeland 2030

Inzicht in de verschillende groepen gebruikers verblijfstoeristen, vaste gasten, dagbezoekers en inwoners is belangrijk voor alle drie de pijlers. Het gedrag van deze gebruikers vertaalt zich in toeristische druk - die moet passen binnen de draagkracht van de regio om 'in balans' te zijn. Het gedrag van deze gebruikers creëert ook waarde voor de regio, bijvoorbeeld door hun uitgavenpatroon. Inzicht in wensen en behoeften van deze gebruikers is van belang voor toekomstgericht aanbod en voor een positieve beleving van bewoners en gasten.

Activiteiten

- Analyse & begeleiding landelijke onderzoeken, analyse regionale data: KCKT levert input voor de voorbereiding en uitvoering van zulke landelijke onderzoeken en analyseert de uitkomsten voor Zeeland. De uitkomsten worden samengevoegd met regionale data en eigen onderzoeken, om zo een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de omvang en het gedrag van de verschillende groepen gebruikers: verblijfstoeristen, vaste gasten, dagbezoekers en inwoners.
- Bezoekersonderzoek: Aanvullend op de landelijke onderzoeken wordt met ingang van 2022 jaarrond een Zeeland-breed bezoekersonderzoek uitgevoerd. Dataverzameling vindt plaats in samenwerking met aanbieders in allerlei sectoren: logies, attracties, cultuur, natuur, horeca, detailhandel. De uitkomsten worden op individueel niveau aangeboden aan ondernemers en betrokken partijen - als dank voor hun bijdrage aan de uitvoering van het onderzoek. Zeeland-breed ontstaat zo meer inzicht in motivatie en gedrag van de verschillende groepen gebruikers van de Zeeuwse vrijetijdsector.
- GPS-data: In de afgelopen jaren is gebleken dat GPS-data zeer veel inzicht kunnen bieden in bezoekersstromen - bezochte plekken, verplaatsingen en drukte. Na het wegvallen van de Zeeland-App wordt in de komende jaren gewerkt met alternatieve bronnen van GPS-data om soortgelijke analyses te kunnen voortzetten en uitbreiden.
- Onderzoek vaste gasten: Vaste gasten zijn gasten met een eigen verblijfsaccommodatie in Zeeland, zoals een tweede woning, stacaravan op jaarplaats, seizoenplaats of vaste ligplaats. Zeeland telt ruim 100.000 vaste gasten die zeer veel vrije tijd doorbrengen in de regio. Vanwege de omvang van deze gastengroep is inzicht in hun gedrag en motieven relevant voor beleidsmakers en ondernemers. Bovendien vinden grote verschuivingen plaats in het aanbod voor deze doelgroep (verdwijnen jaarplaatsen, toename huisjesparken), het is van belang de effecten daarvan nader in beeld te brengen.
- Onderzoek vrijetijdsgedrag en -behoefte inwoners: Inwoners zijn naast belanghebbende ook een belangrijke gebruikersgroep voor de vrijetijdsector. Jaarlijks ondernemen Nederlanders 215 vrijetijdsactiviteiten, waarvan 40% in eigen gemeente en nog veel meer binnen de eigen provincie. Om een aantrekkelijke woonprovincie te zijn én om draagvlak te houden voor de vrijetijdsector, is het van belang om inzicht te hebben in de vrijetijdsbehoeften van inwoners en potentiële inwoners. Voorstel is om het te ontwikkelen inwonerspanel (in samenwerking met Kenniscentrum Zeeuwse Samenleving) te benutten voor een onderzoek naar vrijetijdsgedrag in 2023 en een onderzoek naar vrijetijdsbehoeften in 2024.
- Big data analyse: Online data wordt benut om meer inzicht te krijgen in sentiment en beleving van inwoners en bezoekers. Door middel van data scraping en toepassen van automatische tekst- en beeldanalyse wordt meerdere keren per jaar een rapportage gemaakt over ontwikkelingen in sentiment en beleving, in relatie tot de doelstellingen van Bestemming Zeeland 2030.
- Gast van de toekomst: Naast het vele onderzoek naar feitelijk gedrag nu, is het wenselijk om meer inzicht te krijgen in verwacht bezoekgedrag, onder invloed van allerlei externe factoren. Leidt dit tot verschuivingen in gebruikersgroepen, ander gedrag, andere behoeften? Dit inzicht is van groot belang voor beleidsmakers en aanbieders in de sector. Hierbij wordt samengewerkt met NBTC Holland Marketing, team Intell & Insights.

Inzicht in de aanbodzijde

Het Zeeuwse vrijetijdsaanbod, dat zeer uiteenloopt van verblijfsaccommodaties, attracties en horeca tot musea, evenementen en fietsroutes, moet idealiter passen bij het DNA van de regio en aansluiten op behoeften van gasten en inwoners.

Belang voor de pijlers van Bestemming Zeeland 2030

Inzicht in het vrijetijdsaanbod is belangrijk voor alle drie de pijlers. De ligging van het aanbod leidt één-op-één tot de regionale spreiding van toeristische druk - die moet passen binnen de draagkracht van de regio om 'in balans' te zijn. Bovendien draagt diversiteit van het aanbod bij de beleving van gasten en inwoners.

Activiteiten

- Aanboddatabase verblijfsaccommodaties: Inzicht in het verblijfsaanbod, qua omvang (aantal vestigingen, aantal eenheden, aantal slaapplekken), qua type accommodatie en qua regionale spreiding. Jaarlijks beheer en actualisatie van de data; aansluitend op de aanpak die landelijk is afgestemd in 2021. Op deze manier kunnen ontwikkelingen in het verblijfsaanbod continu worden gevolgd.
- Zicht op vraag en aanbod vakantieparken: Een specifiek segment binnen het verblijfsaanbod betreft vakantieparken. Onder aanvoering van het Ministerie van BZK werken vele partijen in Nederland aan de Actieagenda Vitale Vakantieparken, erop gericht om het toeristisch gebruik van deze parken te stimuleren en andere, niet-toeristische, functies tegen te gaan. Binnen deze landelijke Actieagenda werkt Kenniscentrum Kusttoerisme aan de actie 'Zicht op vraag en aanbod vakantieparken'. Streven is om eind 2022 een dashboard op te leveren waarin enerzijds het aanbod van vakantieparken inzichtelijk wordt gemaakt en anderzijds de ontwikkeling van de verschillende vraagsegmenten die (al dan niet gewenst) gebruik maken van dit aanbod. Denk hierbij o.a. aan toeristen, woningzoekenden, noodopvang vanwege familieomstandigheden, arbeidsmigranten, vluchtelingen en statushouders. Het is van belang deze segmenten goed in beeld te hebben, om zowel beleidsmakers als vakantieparken te ondersteunen in beleidskeuzes.
- Database vrijetijdsaanbod: Naast de aanboddatabase logiesaccommodaties is het van belang om ook beter inzicht te hebben in de aard, spreiding en omvang van het vrijetijdsaanbod (recreatieve routes, dagattracties, musea, natuurgebieden, stranden, horecaclusters, detailhandelclusters). Inzicht in dit vrijetijdsaanbod leidt tot beter inzicht in bezoekersstromen en kan helpen om evt. toeristische druk in relatie tot regionale draagkracht in beeld te brengen. Tevens biedt het inzicht in de (beoogde) diversiteit van het aanbod en helpt het bij de ontwikkeling en beoordeling van nieuwe initiatieven. In 2021 is een eerste analyse uitgevoerd van het vrijetijdsaanbod op basis van open data; vanaf 2022 worden deze data structureel ontsloten via een dashboard. Let wel: deze database is nadrukkelijk niet hetzelfde als de zogenaamde 'objectendatabase' die gebruikt wordt voor marketing en informatievoorziening richting consumenten.

Inzicht in waarde en impacts vrijetijdssector

De vrijetijdssector heeft een grote maatschappelijke waarde voor de regio. Zoals gebleken in het onderzoek 'Maatschappelijke waarde van toerisme en recreatie' van CELTH in 2021 kan deze waarde worden onderverdeeld in economische waarde, waarde voor de leefomgeving en waarde voor sociale processen. De leefomgeving maakt enerzijds deel uit van het toeristisch-recreatief product en wordt er anderzijds door beïnvloed - denk aan horeca, detailhandel, cultureel aanbod, evenementen, recreatiemogelijkheden in natuur & landschap, infrastructuur en openbare ruimte. Bij de waarde voor sociale processen gaat het om de sociale waarde van het vrijetijd domein: ontmoetingen tussen mensen, sociale cohesie, de bijdrage aan diversiteit en inclusiviteit van de samenleving en het stimuleren van de trots op de regio. In het onderzoek van CELTH zijn de verschillende soorten waarden zeer compleet in beeld gebracht, het is nu van belang om die waardes te kwantificeren en onderbouwen vanuit feitelijke onderzoeksgegevens.

Belang voor de pijlers van Bestemming Zeeland 2030

Eén pijler zet de positieve bijdrage van de vrijetijdssector centraal. Om te kunnen meten hoe groot die bijdrage is, is het van belang de verschillende soorten waardes te kwantificeren. Op deze manier kan de totale maatschappelijke waarde ook goed getoond worden aan andere belanghebbenden en wordt het ook mogelijk maatschappelijke waarden te kapitaliseren in bedrijfsmodellen - om zo bij te dragen aan de pijler 'toekomstbestendige vrijetijdssector'. Daarentegen heeft de vrijetijdssector ook negatieve impacts, op de fysieke en sociale leefomgeving. Het is van belang om ook deze impacts goed in beeld te brengen en actief tot een aanvaardbaar minimum te beperken.

Activiteiten

- Onderzoek economische waarde: Jaarlijks wordt de economische waarde van de vrijetijdssector berekend. In de berekening wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare gegevens over aantallen bezoekers en hun bestedingen, voor de methode wordt aangesloten op de leidraad van het landelijke KennisNetwerk Economische Impacts Toerisme en Recreatie (KNEITER). Om goed aangesloten te blijven op de landelijke kennisontwikkeling wordt actief deelgenomen aan het KNEITER-netwerk.
- Onderzoek waarde voor de leefomgeving: Zoals beschreven in de introductie, zijn de verschillende elementen van 'waarde voor de leefomgeving' in beeld gebracht door CELTH, maar is het nu zaak deze waardes te kwantificeren en onderbouwen vanuit feitelijke onderzoeksgegevens. De aandacht gaat hierbij in het bijzonder uit naar 'wat is er dankzij toerisme'. Het initiatief voor onderzoeken op dit thema wordt vooralsnog aan CELTH gelaten, vanuit dit Zeeuwse werkprogramma creëren we personele ruimte om mee te werken aan landelijke onderzoeken op dit vlak.
- Onderzoek sociale waarde: Zoals hiervoor beschreven, zijn de verschillende elementen van 'sociale waarde' in beeld gebracht door CELTH. Met het oog op het belang van draagvlak voor de sector is het relevant om deze waardes te kwantificeren en onderbouwen vanuit feitelijke onderzoeksgegevens. Hierbij laten we het initiatief vooralsnog bij CELTH, vanuit dit Zeeuwse werkprogramma creëren we personele ruimte om mee te werken aan landelijke onderzoeken op dit vlak. Hierbij wordt zoveel mogelijk samengewerkt met HZ Kenniscentrum Zeeuwse Samenleving.

- Onderzoek naar impacts van de vrijetijdssector: naast de positieve waarde die de vrijetijdssector voor de maatschappij heeft, is er ook sprake van negatieve impacts. Om gericht te kunnen werken aan het minimaliseren van deze impacts is het van belang inzicht te hebben in de omvang van deze impacts. Voorstel is om te beginnen met een specifiek onderwerp, dat aansluit op de ambities voor verduurzaming van de sector, zijnde de ‘footprint’ van de sector. In 2023 wordt eerst de footprint van verschillende bezoekersgroepen in beeld gebracht, als basis voor gedragsbeïnvloeding van gasten en inwoners. In 2024 wordt vervolgens gekeken naar de footprint van aanbieders in de vrijetijdssector. Hierbij wordt o.a. voortgebouwd op de activiteiten gericht op verduurzaming binnen het REACT-EU aanjaagprogramma innovatie. Nadere uitwerking volgt gedurende 2022.

Inzicht in draagkracht van de regio

Voor een bestemming in balans is het essentieel om te kijken naar de draagkracht van de regio. De impact van grote bezoekersaantallen is in een metropool heel anders dan in een kwetsbaar natuurgebied. Draagkracht verschilt per plek en bestaat uit zeer veel verschillende elementen. Het gaat om de fysieke draagkracht van natuur en landschap, de fysieke draagkracht van de infrastructuur, maar ook om de sociale draagkracht - het draagvlak bij inwoners. Balans kan daarom pas worden beoordeeld als de toeristische druk - het vakantie- en vrijetijdsgedrag van bezoekers en inwoners - wordt afgezet tegen de regionale draagkracht. Dit is een bijzonder complex onderzoeksthema, omdat de kennisontwikkeling hierover wereldwijd in de kinderschoenen staat. In Zeeland doen we mee aan de kennisontwikkeling die landelijk en grensoverschrijdend plaatsvindt.

Belang voor de pijlers van Bestemming Zeeland 2030

De ambitie Bestemming Zeeland is in balans kan pas worden bereikt wanneer de toeristische druk past binnen de draagkracht van de regio. Daarom is het noodzakelijk om kennis te ontwikkelen over wat deze draagkracht is en hoe deze kan worden gemeten.

Activiteiten

- Onderzoek draagvlak bij inwoners: In Bestemming Zeeland 2030 staat het belang van de inwoners voorop. Hun steun voor de vrijetijdssector is de belangrijkste graadmeter voor de mate waarin de ambitie ‘bestemming in balans’ wordt bereikt. In 2019 is een uitgebreid inwonersonderzoek uitgevoerd in een groot aantal Zeeuwse gemeenten en bleek 70% van de Zeeuwen toerisme te steunen. Dit onderzoek wordt in 2022 opnieuw grootschalig uitgevoerd. Daarnaast wordt in de jaren daarna een ‘flitspeiling’ ontwikkeld, waardoor de ontwikkeling van het draagvlak jaar in jaar uit kan worden gevolgd, zonder dat steeds grootschalige onderzoeken moeten worden uitgevoerd. Hiertoe wordt in samenwerking met HZ Kenniscentrum Zeeuwse Samenleving een representatief panel van inwoners van Zeeland ontwikkeld.
- Onderzoek draagkracht: In de komende jaren wordt meegewerkt aan onderzoeksprojecten op dit vlak met landelijke en Europese financiering. Mogelijk leiden deze projecten in de toekomst tot aanvullende activiteiten rondom dit thema.

Kennisoverdracht

Het is van belang alle opgedane kennis zo goed mogelijk te ontsluiten voor partijen die actief zijn in de Zeeuwse vrijetijdssector - ondernemers, beleidsmakers, politiek, maar ook pers en inwoners. Hierbij wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan de wijze waarop de kennis door de verschillende partijen kan worden toegepast.

Belang voor de pijlers van Bestemming Zeeland 2030

Alle betrokken partijen kunnen pas echt mee werken aan de realisatie van de ambitie Bestemming Zeeland in balans, wanneer zij kennis hebben van de huidige toeristische druk - het vakantie- en vrijetijdsgedrag van bezoekers en inwoners - en draagkracht van de regio. Bovendien is het van belang breed te communiceren over de verschillende waarden van het vrijetijd domein, om deze waarden te laten erkennen en herkennen én om deze waarden verder te vergroten.

Activiteiten

- Trendanalyse: Er is een enorme hoeveelheid kennis 'in huis', maar in de veelheid verdwijnt soms ook het integrale beeld. De startnotitie die gemaakt is voor de totstandkoming van Bestemming Zeeland 2030 was voor veel betrokkenen een waardevolle bouwsteen. Eén keer per jaar wordt een integrale analyse gemaakt van feiten, cijfers, consumententrends en maatschappelijke ontwikkelingen, waarin al deze verschillende onderzoeksresultaten op toegankelijke wijze en in samenhang worden beschreven, om zo een optimale kennisoverdracht mogelijk te maken.
- Vraagbaak: Gedurende het jaar ontstaan regelmatig kennisvragen op basis van actuele beleidsthema's. Deze vragen kunnen in veel gevallen vanuit alle beschikbare onderzoeken en kennis worden beantwoord. Binnen de vraagbaak is er ruimte voor beantwoording van deze vragen.
- Website en kennisupdates: Website en frequente e-mailnieuwsbrief naar zo'n 2000 partijen in en om de Zeeuwse vrijetijdssector.
- Webinars vanuit HZ/KCKT: Vier keer per jaar wordt een webinar samengesteld vanuit HZ Kenniscentrum Kusttoerisme.

Thematische kennis

Voor de thematische ambities kan gebruik worden gemaakt van alle algemene activiteiten op het gebied van kennis. Aanvullend worden voor specifieke thema's specifieke activiteiten ondernomen. Dit hoofdstuk is slechts op enkele onderdelen ingevuld. De verdere inhoud van dit hoofdstuk is in grote mate afhankelijk van de keuzes die worden gemaakt in de Actieagenda Bestemming Zeeland 2030 en zal daarom pas in de loop van 2022 verder worden ingevuld.

Thema	Activiteiten 2022
Draagvlak voor toerisme onder inwoners	
Gastheerschap	
Een divers aanbod	Kennis en onderzoek ter ondersteuning van de ambities van het actieprogramma waterrecreatie
Toerisme en natuur	Opstarten werkgroep Natuur; 2 kennissessies per jaar ten behoeve van gastheren van het landschap; kennis over toeristische ontwikkeling, spreiding, gastheerschap; uitbouwen & optimaliseren spreidingskaart; analyse natuurvragen vanuit bezoekersonderzoek; start maken met impact van natuur op de leefbaarheid.
Toerisme en cultuur	
Jaarrond aanbod	
Toerisme en duurzaamheid	
Toerisme en de openbare ruimte	
Toerisme en mobiliteit	Pilots met GPS-data voor de monitoring van duurzame mobiliteitsconcepten (o.a. bike-sharing in de gemeente Sluis, bed & bike in de gemeente Veere) voor meer inzicht in (absolute) bezoekersaantallen, bezoekerspatronen (in tijd) en herkomst van bezoekers. Dit in aansluiting op de kwalitatieve indicatieve inzichten die kunnen worden gegenereerd vanuit de GPS-datasets in eerdere jaren verkregen via de VVV-Zeeland-app. Ondersteuning bij de communicatie over het programma, de werkzaamheden die voortkomen uit de notitie Slimme Mobiliteit, het genereren van een aanboddatabase toeristische mobiliteit en het verbinden van het programma toeristische mobiliteit aan de Actieagenda Bestemming Zeeland 2030. Totstandkoming nieuwe Interreg-project(en) rondom toeristische mobiliteit.
Toerisme en de woningmarkt	Driejarige samenwerking met de 'Expertpool Toeristische Verhuur Woonruimte' om inzicht te verkrijgen in Airbnb e.d.; kennisoverdracht ri. beleidsmakers hoe om te gaan met deze verhuurplatforms en nieuwe mogelijkheden regelgeving.
Waardecreatie	
Ontwikkelkansen bestaand aanbod	
Toerisme en de arbeidsmarkt	

Ondersteuning ondernemers algemeen

Ten geleide voor wat betreft activiteiten Impuls Zeeland

Binnen de drie pijlers van Bestemming Zeeland 2030 zal Impuls activiteiten ontwikkelen en uitvoeren die gericht zijn op het stimuleren van ondernemers in de vrijetijdssector. Voor verschillende activiteiten heeft Impuls een rol als adviseur en klankbord voor HZ Kenniscentrum Kusttoerisme en TOZ. Bij andere activiteiten heeft Impuls een ontwikkelende of uitvoerende rol, die zich richt op het begeleiden van initiatieven van ondernemers. Een belangrijke kern van de activiteiten vindt plaats binnen het Aanjaagprogramma Toerisme 2021-2023 waarin inspiratie en ondersteuning wordt geboden aan ondernemers. De focus binnen dit programma ligt op het creëren van bewustwording en kansen voor bedrijven in de vrijetijdssector op het vlak van klimaat, energie, biodiversiteit, digitalisering en verdienmodellen. Hierbij worden ondernemers ondersteund middels diverse voucher-programma's om met deze thema's aan de slag te gaan.

Positieve bijdrage aan omgeving en samenleving

Rol Impuls: Impuls draagt bij aan activiteiten gericht op de positieve bijdrage van de vrijetijdssector aan omgeving en samenleving in relatie tot maatschappelijke opgaven en transities (energie, klimaat, digitalisering)

Activiteiten

- Adviseren/klankbord rol bij onderzoeken KCKT binnen thema's fysieke omgeving/samenleving
 - Advisering/klankbord bij onderzoeken vraag/aanbod zijde; waarde & impact
 - Participatie bij kennisoverdracht richting overheden, stakeholders
- Begeleiding initiatieven ondernemers
 - Initiatieven op het gebied van toeristische mobiliteit inclusief bewustwording ondernemers
 - Doorontwikkeling uitvoeringsprogramma waterrecreatie
 - Advisering bij stedelijk toerisme/Actieplan Creative City Boost

Toekomstbestendige vrijetijdssector

Rol Impuls: Impuls biedt inspiratie en ondersteuning aan ondernemers gericht op toekomstbestendig ondernemen

Activiteiten

- Uitvoering aanjaagprogramma (financiering via REACT/niet binnen dit TUA programma)
Via het Aanjaagprogramma Innovatie biedt Impuls o.a. ondersteuning aan ondernemers die werken aan biodiversiteit / natuur i.s.m. ZMF en IVN.

Beleving bewoners en gasten

Rol Impuls: Impuls draagt bij aan activiteiten gericht op optimalisering van de beleving van bewoners en gasten

Activiteiten

- Advies/klankbord bij onderzoeken KCKT; advisering TOZ over uitvoering activiteiten
 - Advisering/klankbord bij onderzoeken waarde & impact; inwoners

Toeristisch ecosysteem

Belangrijk aandachtspunt de komende jaren is het opzetten van goede ecosysteem samenwerking inclusief actieagenda binnen de Zeeuwse vrijetijdsector. Dit betreft de totstandkoming en verdere doorontwikkeling van de Toeristische Alliantie Zeeland, inclusief verdere uitwerking actieagenda bij Bestemming Zeeland 2030. Op basis hiervan worden activiteiten voor de verschillende thema's uitgewerkt voor de jaren 2023 en 2024.

Activiteiten ontwikkeling ecosysteem samenwerking & actieagenda:

- Verdere uitwerking Actieagenda (bijeenkomsten projectgroep, organiseren werksessies, etc) en toeristische marketingstrategie (dit is een afzonderlijk traject, wat wel nadrukkelijk verbonden wordt met de Actieagenda).
- Afstemmingsoverleg stakeholders (TUA-TOZ/overheden & overige stakeholders als natuur, cultuur)
- Monitoring van voortgang en impact activiteiten (kwaliteitsborging meerjarenplan / 'storytelling' over waarde & toepassing van resultaten)
- Toeristische ontmoetingsdag: jaarlijks netwerk- en kennisoverdrachteenement voor de Zeeuwse vrijetijdsector

Een belangrijke voorwaarde voor een goed functionerend ecosysteem is dat de verschillende stakeholders beschikken over voldoende informatie en inzichten. Daarom wordt hierbij ook ingezet op het kennisniveau van relevante stakeholders. Denk hierbij aan kennisoverdracht na gemeenteraadsverkiezingen en Statenverkiezingen, gericht op nieuwe bestuurders en nieuwe raads/Statenleden. Daarnaast vindt kennisoverdracht plaats door middel van inbreng in de diverse gebiedsvisies en inbreng in landelijke & Europese participatietrajecten.

Toeristisch Ondernemend Zeeland (TOZ)

Binnen het toeristisch ecosysteem is de toegevoegde waarde van TOZ tweeledig: Structuurversterking en -beïnvloeding vanuit een sector-brede en lange termijn visie en strategische agenda. Vanuit die hoedanigheid zit TOZ dagelijks aan tafel met overheden en maatschappelijke partners in de voorbereiding van

verschillende beleidsvraagstukken. Zo heeft TOZ in de periode 2020-2021 zowel ambtelijk als bestuurlijk een actieve rol (gehad) in het opstellen en uitvoeren van onder andere de volgende lokale, provinciale en landelijke trajecten, ieder bij dragend aan verschillende aspecten van de strategische agenda:

- Visies en programma's: Omgevingsvisie, Veerse meer Visie, Kustvisie, Bewuste bestemming 2030, Zuidwestelijke Delta, Programma Noordzee 2022-2027
- Duurzaamheid: Klimaatadaptatie strategie, Regionale Energie Strategie, Projecten studentent HZ/Avans
- Arbeidsmarkt: Hospitality Pact, Human Capital Agenda, Digitaal Doen Zeeland,
- Imago: Transitie VVV Zeeland, Oprichting Zeeuwse marketing organisatie, Toeristische Marketing Strategie Zeeland, inspiratieprogramma voor de vrijetijdssector
- Overige: Zeeuws Digitaal Nachregister, Fonds recreatieve zandsuppletie, Geopark Scheldedelta, Slimme Mobiliteit, Werkgroep corona en toerisme

TOZ wordt steeds vaker gezien als primair aanspreekpunt voor vrijetijdssector-brede zaken. Hiermee heeft het een belangrijke positie in het toeristisch Ecosysteem. Participatie in bovengenoemde trajecten maar bovenal het onderhouden en uitbouwen van het netwerk van TOZ is niet mogelijk zonder professionele ondersteuning.

ssen de Zeeuwse takken van Koninklijke Horeca Nederland, Hiswa-Recron, Vekabo en Stichting Dagattracties Zeeland. Dit is een uniek samenwerkingsverband voor Nederland waarmee enerzijds de organisatiekracht van de sector wordt verbeterd en anderzijds één centraal aanspreekpunt namens de sector voor bijvoorbeeld overheden gecreëerd wordt. Een analyse van de verschillende partijen die zich bezig houden met Zeeland brede en sector overstijgende zaken binnen het toerisme (Kenniscentrum Kusttoerisme, Impuls Zeeland, de nog te vormen marketingorganisatie en TOZ), laat zien dat deze zeer complementaire rollen hebben. Zowel vanuit het Kenniscentrum Kusttoerisme, Impuls Zeeland als TOZ is reeds de wens uitgesproken nog meer gebruik te maken van deze complementariteit en onderlinge advisering. Deze samenwerkingspartijen werken versterkend aan elkaar.

In het kader van beleidssturing zal TOZ de hierboven genoemde taken voortdurend blijven uitvoeren. Daarbij zijn de principes die zijn gedefinieerd in gezamenlijk geformuleerde visie Bewuste Bestemming 2030 leidend. Doelstelling voor TOZ gedurende de periode 2022-2024 zal zijn het versterken van de de verbinding met lokale organisaties en platforms. Op deze manier wordt er een betere wisselwerking tot stand gebracht tussen lokale uitdagingen en regionale/provincie-brede kaders. De organisatiekracht van de sector wordt verder versterkt door beter de aansluiting te vinden bij lokale platforms, zoals de Toeristisch Overleg Veere, Platform Recreatie en Toerisme Sluis (i.o.), Platform Noord-Beveland en Platform Schouwen-Duiveland. Daarnaast zal sterkere toenadering gezocht worden richting ondernemersplatforms in de Zeeuwse steden. Door deze sterkere connectie met de verschillende regio's in Zeeland wordt de bekendheid van TOZ als spreekbuis bovendien vergroot. Daarnaast kan vanuit deze bredere basis beter gewerkt worden aan de uitdagingen die

gedefinieerd zijn in de gezamenlijke visie Bestemming 2030. Hierin is de wisselwerking tussen de ondernemers vertegenwoordigd in TOZ, het onderwijs en onderzoek van het Kenniscentrum Kusttoerisme en de ondersteuning, inspiratie en financiering aangeboden door Impuls Zeeland van essentieel belang. Tot slot zal deze periode ook gebruikt worden voor het verkennen van een bredere financieringsbasis voor het TOZ /TUA verband.

Begroting HZ Kenniscentrum Kusttoerisme

	Resultaat 2022		2022	2023	2024	Opmerkingen
Kennis algemeen						
Inzicht in vraagzijde vrijetijdssector						
Analyse & begeleiding landelijke onderzoeken, analyse regionale data	<i>Inzicht in totale omvang vrijetijd domein en diverse marktsegmenten</i>	personeelsinzet	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	<i>Continue activiteit Inkoop data door provincie</i>
		out-of-pocket				
Bezoekersonderzoek	<i>Inzicht in gedrag en waardering bezoekers</i>	personeelsinzet	€ 40.000	€ 25.000	€ 25.000	<i>Continue activiteit, opstart in 2022</i>
		out-of-pocket	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	
GPS-data voor inzicht in drukte en bezoekersstromen	<i>Ruimtelijke analyse toeristische druk</i>	personeelsinzet	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	<i>Continue activiteit</i>
		out-of-pocket	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	
Onderzoek vaste gasten	<i>Inzicht in gedrag en toekomst marktsegment vaste gasten</i>	personeelsinzet	€ 17.500			<i>Onderzoek eens per vier jaar; volgende keer in 2025</i>
		out-of-pocket	€ 10.000			
Onderzoek vrijetijdsgedrag en -behoefte inwoners	---	personeelsinzet	--	€ 15.000	€ 15.000	<i>Nieuw onderzoeksthema</i>
		out-of-pocket	--	€ 2.500	€ 2.500	
Big data analyse	<i>Continue 'peilstok' sentiment bezoekers en inwoners</i>	personeelsinzet	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	<i>Continue activiteit</i>
		out-of-pocket	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	
Gast van de toekomst	<i>Inzicht in verwachte ontwikkeling relevante marktsegmenten</i>	personeelsinzet	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	<i>Continue activiteit</i>
Inzicht in aanbodzijde vrijetijdssector						
Aanboddatabase logies	<i>Inzicht in ontwikkeling, aard & omvang logiesaanbod</i>	personeelsinzet	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	<i>Continue activiteit</i>
Zicht op vraag en aanbod vakantieparken	<i>Dashboard vraag en aanbod</i>	personeelsinzet	€ 10.000			<i>Budget komt vanuit BZK via provincie</i>
Aanboddatabase vrijetijdsector	<i>Inzicht in ontwikkeling, aard & omvang vrijetijdsaanbod</i>	personeelsinzet	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	<i>Continue activiteit</i>

	Resultaat 2022		2022	2023	2024	Opmerkingen
Inzicht in waarde en impacts vrijetijdssector						
Onderzoek economische waarde - uitvoering berekening - deelname KNEITER-netwerk	<i>Inzicht in economische waarde vrijetijdssector</i>	personeelsinzet	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	<i>Continue activiteit</i>
Onderzoek waarde voor de leefomgeving	<i>Nadere analyse waarde voor de leefomgeving</i>	personeelsinzet	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	<i>Initiatief bij CELTH</i>
Onderzoek 'sociale waarde'	<i>Nadere analyse sociale waarde</i>	personeelsinzet	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	<i>Initiatief bij CELTH</i>
Onderzoek naar negatieve impacts vrijetijdssector	---	personeelsinzet		€ 15.000	€ 15.000	
Inzicht in draagkracht van de regio						
Onderzoek draagvlak bij inwoners						
- uitvoering uitgebreid inwonersonderzoek	<i>Inzicht in draagvlak voor toerisme bij inwoners (rapportage)</i>	personeelsinzet	€ 17.500			<i>Onderzoek eens per vier jaar; volgende keer in 2025 via nieuw inwonerspanel</i>
		out-of-pocket	€ 5.000			
- voorbereiden inwonerspanel ism KCZS	---	personeelsinzet	€ 6.500	€ 7.500	€ 7.500	
- ontwikkelen / uitvoeren flitspeiling	---	personeelsinzet		€ 7.500	€ 5.000	
Onderzoek draagkracht	---		---	---	---	
Kennisoverdracht algemeen						
Trendanalyse	<i>Optimale kennisoverdracht naar stakeholders</i> <i>Bestemming Zeeland 2030</i>	personeelsinzet	€ 6.500	€ 6.500	€ 6.500	<i>Continue activiteit</i>
Vraagbaak		personeelsinzet	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	<i>Continue activiteit</i>
Website en kennisupdates		personeelsinzet	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500	<i>Continue activiteit</i>
Webinars vanuit HZ/KCKT		personeelsinzet	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	<i>Continue activiteit</i>
		out-of-pocket	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	
Toeristisch ecosysteem						

	Resultaat 2022		2022	2023	2024	Opmerkingen
Ecosysteem & actie-agenda	<i>Actieagenda Bestemming Zeeland 2030 gereed Ecosysteem actief</i>	personeelsinzet	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	<i>Continue activiteit</i>
Kennistransfer naar partijen in ecosysteem	<i>Nieuwe raadsleden en bestuurders gemeenten geïnformeerd over feiten & cijfers vrijetijd domein</i>	personeelsinzet	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	<i>Continue activiteit</i>
Toeristische Ontmoetingsdag	<i>Uitvoering Toeristische Ontmoetingsdag</i>	personeelsinzet	€ 6.500	€ 6.500	€ 6.500	<i>Jaarlijkse activiteit</i>
		out-of-pocket	€ 11.000	€ 11.000	€ 11.000	
Thematische activiteiten						
Draagvlak voor toerisme onder inwoners						
Gastheerschap						
Een divers aanbod	<i>Kennisactiviteiten t.b.v. actieprog. waterrecreatie</i>	personeelsinzet	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	<i>Uitvoering actieprog. waterrecreatie</i>
Toerisme en natuur	<i>Acties zoals besproken met kerngroep natuur</i>	personeelsinzet	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	
Toerisme en cultuur						
Jaarrond aanbod						
Toerisme en duurzaamheid						
Toerisme en openbare ruimte						
Toerisme en mobiliteit	<i>Acties zoals besproken met kerngroep mobiliteit</i>	personeelsinzet	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	
Toerisme en de woningmarkt	<i>Inzicht in toeristische verhuur woonruimte; kennissessies gemeenten</i>	personeelsinzet	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	<i>Driejarige samenwerking</i>
		out-of-pocket	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	
Waardecreatie						
Ontwikkelkansen bestaand aanbod						
Toerisme en de arbeidsmarkt						
TOTAAL			€ 393.000	€ 359.000	€ 356.500	

Begroting Impuls Zeeland

	<i>Resultaat 2022</i>		2022	2023	2024	<i>Opmerkingen</i>
Activiteiten omgeving & samenleving						
Begeleiding ondernemers initiatieven (watersport, toeristische mobiliteit, stedelijk toerisme)		personeelsinzet	€ 18.750	€ 19.250	€ 20.000	
		out-of-pocket	€ 22.500	€ 22.500	€ 22.500	
Advisering en klankbordrol bij onderzoeken KCKT/acties TOZ		personeelsinzet	€ 1.800	€ 1.848	€ 1.920	
Activiteiten toekomstbestendig ondernemen						
Ontwikkeling en uitvoering Aanjaagprogramma Innovatie		personeelsinzet	<i>Financiering REACT EU</i>	<i>Financiering REACT EU</i>	pm	
		out-of-pocket	<i>Financiering REACT EU</i>	<i>Financiering REACT EU</i>	pm	
Activiteiten beleving gasten en bewoners						
Advisering en klankbordrol bij onderzoeken KCKT/acties TOZ		personeelsinzet	€ 1.800	€ 1.848	€ 1.920	
Toeristisch ecosysteem samenwerking incl. actieagenda						
Doorontwikkeling Actieagenda incl. monitoring		personeelsinzet	€ 54.000	€ 47.700	€ 49.600	
		out-of-pocket	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	
Toeristische Ontmoetingsdag		personeelsinzet	€ 4.800	€ 4.928	€ 5.120	
Programmanagement TOZ		Personeelsinzet	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	
Projectmanagement (incl. communicatie)		personeelsinzet	€ 15.500	€ 16.080	€ 16.950	
		out-of-pocket	€ 500	€ 500	€ 5.000	
TOTAAL			€ 209.650	€ 204.694	€ 213.010	

Begroting TOZ 2022-2024

Activiteit	Aantal	Tarief	2022	2023	2024	Totaal
Inzet bestuursleden	# zie hieronder	€ 65.00	€ 84,370.00	€ 84,370.00	€ 84,370.00	€ 253,110.00
Programmamanager (incl. reiskosten, telefoon, comput	32 uur per week, 40 weken	IKT	€ 90,000.00	€ 90,000.00	€ 90,000.00	€ 270,000.00
Advisering vanuit Impuls Zeeland	12x 2 uur per jaar	€ 65.00	€ 1,560.00	€ 1,560.00	€ 1,560.00	€ 4,680.00
Advisering vanuit Kenniscentrum Kusttoerisme	12x 2 uur per jaar	€ 65.00	€ 1,560.00	€ 1,560.00	€ 1,560.00	€ 4,680.00
Beschikbaarheid kantoor			€ 3,500.00	€ 3,500.00	€ 3,500.00	€ 10,500.00
Gebruik digital dienstverlening			€ 1,500.00	€ 1,500.00	€ 1,500.00	€ 4,500.00
Gebruik vergaderfaciliteiten			€ 1,000.00	€ 1,000.00	€ 1,000.00	€ 3,000.00
Communicatie?			€ 5,000.00	€ 5,000.00	€ 5,000.00	€ 15,000.00
Out of Pocket?			€ 5,000.00	€ 5,000.00	€ 5,000.00	€ 15,000.00
Totaal budget						€ 580,470.00
Financiering						
Bijdrage Ondernemers in kind			€ 84,370.00	€ 84,370.00	€ 84,370.00	€ 253,110.00
Bijdrage Ondernemers in cash			€ 25,000.00	€ 25,000.00	€ 25,000.00	€ 75,000.00
Bijdrage Kenniscentrum			€ 1,560.00	€ 1,560.00	€ 1,560.00	€ 4,680.00
Bijdrage Impuls Zeeland			€ 7,560.00	€ 7,560.00	€ 7,560.00	€ 22,680.00
Gevraagde subsidie			€ 75,000.00	€ 75,000.00	€ 75,000.00	€ 225,000.00